

Llibre verd

de l'Administració de justícia

**RECOMANACIONS PER A LA
MILLORA DEL SERVEI PÚBLIC
DE LA JUSTÍCIA A CATALUNYA**

BIBLIOTECA DE CATALUNYA - DADES CIP

Consell de Justícia de Catalunya

Llibre verd de l'administració de justícia: recomanacions per a la millora del servei públic de la justícia a Catalunya

ISBN 84-393-6788-0

I. Catalunya. Departament de Justícia II. Títol

1. Justícia _ Administració _ Catalunya

351.87(467.1)

© GENERALITAT DE CATALUNYA

Departament de Justícia

www.gencat.net/justicia

Primera edició: febrer 2006

Tiratge: 7.000 exemplars

Projecte gràfic, fotocomposició i impressió: Addenda

ISBN: 84-393-6788-0

Dipòsit legal: B. 11.986-2006

Impressió: Winihard

Impressió en paper ecològic

Nota: les designacions en gènere masculí s'han d'entendre referides indistintament a dones i homes.

Llibre verd

de l'Administració de justícia

**RECOMANACIONS PER A LA
MILLORA DEL SERVEI PÚBLIC
DE LA JUSTÍCIA A CATALUNYA**

CONTINGUTS

PRESENTACIÓ	5
--------------------------	---

RECOMANACIONS PER A LA MILLORA DEL SERVEI PÚBLIC DE LA JUSTÍCIA A CATALUNYA

1. LA DESPESA PÚBLICA EN JUSTÍCIA I ELS COSTOS	
DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA	13
1.1. La despesa pública en justícia	13
1.2. Els costos de l'Administració de justícia	14
2. L'ORDENACIÓ DELS ÒRGANS JUDICIALS I DE LA SEVA ACTIVITAT ..	16
2.1. L'ordenació jurisdiccional	16
2.2. La justícia de pau	16
2.3. La justícia de proximitat	17
2.4. La distribució territorial dels òrgans judicials	18
2.5. L'activitat jurisdiccional	20
2.6. La nova definició de l'oficina judicial	21
3. LA DOTACIÓ PERSONAL DELS ÒRGANS JUDICIALS	22
3.1. La judicatura i la fiscalia	22
3.2. La secretaria i el personal de suport	24
3.3. Metges forenses i altres professionals	28

4. INFRAESTRUCTURA TECNOLÒGICA I EDIFICIS	29
4.1. Tecnologies	29
4.2. Edificis	31
5. LA GARANTIA DELS DRETS DELS USUARIS: LA JUSTÍCIA GRATUÏTA, ELS DRETS LINGÜÍSTICS I LA INFORMACIÓ ALS CIUTADANS	32
5.1. El dret a la justícia gratuïta	32
5.2. Els drets lingüístics	34
5.3. El dret a la informació sobre l'activitat judicial	35
6. LA COL·LABORACIÓ INTERINSTITUCIONAL PER A LA MILLORA DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA	37

ANNEXOS

1. EL PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL LLIBRE VERD DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA	43
2. EL CONSELL DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA	45
3. DOCUMENTS DE TREBALL DEL LLIBRE VERD	53

Presentació

La situació de l'Administració de justícia a Catalunya i al conjunt d'Espanya provoca la insatisfacció d'una part important de l'opinió pública i dels mateixos professionals que en són responsables. Els progressos realitzats des del període de la transició democràtica no han estat suficients per transformar eficaçment aquest servei públic i adaptar-lo a les condicions socials, econòmiques i culturals del nostre país, sotmeses a un ritme accelerat de canvi.

És des d'aquesta perspectiva que el Consell de Justícia de Catalunya va aprovar, el 12 de juliol de 2004, la iniciativa del Departament de Justícia d'elaborar un Llibre verd sobre l'Administració de justícia.

L'objectiu del Llibre verd era facilitar el debat entre tots aquells professionals que comparteixen la voluntat d'aconseguir un servei públic de la justícia més pròxim als ciutadans, més eficaç en la resolució dels assumptes i més eficient en la gestió dels recursos assignats. Per encàrrec del Consell, un grup de professionals i experts va elaborar 16 documents de treball que contenen les bases per formular recomanacions operati-

ves. Es pot accedir a aquests documents a www.gencat.net/justicia/lllibreverd.

Durant sis mesos, la Comissió Permanent del Consell de Justícia ha deliberat sobre aquests documents, ha formulat un projecte de recomanacions i l'ha sotmès a informació i comentari d'entitats, col·lectius i professionals relacionats amb el món de la justícia.

El document que ara presentem és el resultat final de tot aquest procés. El plenari del Consell de Justícia de Catalunya, reunit al Palau de Pedralbes de Barcelona el 25 de gener de 2006, va aprovar les 102 recomanacions presentades. Les Recomanacions contenen una guia adreçada a totes les institucions i col·lectius que tenen presència en l'Administració de justícia: legislatiu i Govern de l'Estat, legislatiu i Govern de la Generalitat, Consell General del Poder Judicial i corporacions i col·lectius professionals.

Es tracta ara que les Recomanacions es traslladin als programes d'actuació de cadascun dels actors esmentats. No serà una tasca senzilla ni automàtica. Requerirà d'elaboració i negociació per tal de trobar les vies necessàries per donar un pas endavant en la

modernització de la justícia. El punt de partida és l'existència d'una voluntat compartida de treballar per la qualitat del servei públic de la justícia millorant gradualment la seva eficiència i, amb ella, el grau de satisfacció de la ciutadania.

Per tant, comença ara una nova etapa. Pel que fa al Govern de la Generalitat i al Departament de Justícia, s'adoptaran les mesures derivades d'aquestes recomanacions i es traslladaran als pressupostos en la mesura que els correspongui per raó de les seves competències actuals. En certa manera, hi ha recomanacions que ja s'han incorporat al pla d'acció del Govern i figuren ja com a compromisos pressupostaris mitjançant programes plurianuals. Correspon també al Govern de la Generalitat promoure els canvis competencials necessaris que permetin millorar la coherència en el govern, l'organització i la gestió de la justícia i superar les greus dificultats que l'actual distribució de competències representa per al seu bon funcionament. És necessari incorporar al procés de reforma de l'Estatut i de la Llei orgànica del poder judicial totes aquelles disposicions que facin possible un millor rendiment d'aquest servei fonamental.

Finalment, cal tenir en compte que la transformació d'aquesta peça central de l'Estat social i democràtic de dret no s'aconseguirà sense la implicació de tots els seus professionals i dels qui en són cooperadors necessaris en la tasca de protegir els drets dels ciutadans i les ciutadanes. Però també és cert que seran la mateixa ciutadania i els seus representants socials els qui, amb la seva exigència i demanda de responsabilitat, hauran d'impulsar en últim terme la transformació de la justícia. D'aquesta transformació depèn el reforçament de la cohesió social, del progrés econòmic i de la seguretat pública.

Pasqual Maragall

President de la Generalitat
i president del Consell
de Justícia de Catalunya

Josep M. Vallès

Conseller de Justícia
i vicepresident del Consell
de Justícia de Catalunya

Gener de 2006

**Recomanacions
per a la millora
del servei públic
de la justícia
a Catalunya**

1. LA DESPESA PÚBLICA EN JUSTÍCIA I ELS COSTOS DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

1.1. La despesa pública en justícia

- 1** Mesurar la despesa pública total en Administració de justícia als països de la UE-15 i vetllar perquè Catalunya en mantingui un nivell no inferior a la mitjana.
- 2** Promoure que la distribució de la despesa de l'Estat en Administració de Justícia tingui en compte l'evolució dels assumptes judicials ingressats, la població i el PIB en els diferents territoris.
- 3** Impulsar la publicació anual de la liquidació dels pressupostos de l'Estat, adequadament territorialitzats, per conèixer la distribució de la despesa en Administració de justícia entre Estat i comunitats autònomes en els diferents territoris.
- 4** Analitzar i aprovar –juntament amb les comunitats autònomes competents i amb caràcter previ a la seva promulgació– l'impacte econòmic de qualsevol reforma processal o

jurisdiccional i supeditar la seva entrada en vigor a la transferència dels recursos necessaris des de l'Estat a les comunitats autònomes competents.

- 5 Atribuir a les comunitats autònomes amb competències en justícia els ingressos derivats de les taxes judicials i dels interessos dels comptes de dipòsits i consignacions judicials generats en el seu territori, per destinar-los al pressupost dedicat a l'Administració de justícia.

1.2. Els costos de l'Administració de justícia

- 6 Implantar un sistema de comptabilitat analítica i per centres de cost per fer comparacions entre òrgans judicials i detectar àrees de millora.
- 7 Definir costos estàndard de referència que permetin identificar desviacions i aplicar-hi mesures correctores en conseqüència.
- 8 Facilitar a cada titular d'òrgan judicial, fiscalia i secretaria la informació comparativa sobre el cost generat per l'activitat del seu òrgan i

establir incentius per als òrgans amb millors nivells d'eficiència en l'ús dels recursos.

9 Estructurar el pressupost de la Generalitat destinat a l'Administració de justícia en dos blocs:

- Despeses corresponents als òrgans judicials i derivades de la seva activitat (incloent-hi retribucions i quotes a la Seguretat Social).
- Despeses dels serveis centrals del Departament de Justícia en Administració de justícia i de programes que no deriven directament de l'activitat dels òrgans judicials.

10 Fer periòdicament auditories de gestió sobre els grans components de despesa i sobre els que registren creixements accelerats: tecnologies de la informació i les comunicacions, intèrprets i traductors, assistència jurídica gratuïta, desplaçaments, etc.

11 Crear un banc de bones pràctiques en matèria d'administració de recursos als òrgans judicials com a eina de suport a la millora i instrument de reconeixement a la bona gestió d'òrgans judicials, unitats administratives i serveis territorials.

12 Desconcentrar la gestió de la despesa corrent en favor dels serveis territorials del Departament, com a més propers als òrgans judicials.

2. L'ORDENACIÓ DELS ÒRGANS JUDICIALS I DE LA SEVA ACTIVITAT

2.1. L'ordenació jurisdiccional

13 Impulsar la reforma estatutària i legislativa que converteixi el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en última instància efectiva com a tribunal de cassació en dret estatal i dret propi de Catalunya, llevat del recurs d'unificació de doctrina en dret estatal.

2.2. La justícia de pau

14 Reforçar la formació permanent dels jutges de pau i dels secretaris d'aquests jutjats per a l'actualització dels seus coneixements i habilitats, en col·laboració amb els ajuntaments i associacions representatives d'aquests col·lectius.

- 15** Implantar la informatització completa i en xarxa dels jutjats i agrupacions i la seva interconnexió amb les altres administracions implicades.
- 16** Construir un sistema de suport als jutges i al personal dels jutjats de pau, amb protocols d'actuació, una comunitat de pràctica en xarxa via Internet i un equip pluridisciplinar de consultors de suport a la seva disposició.
- 17** Fomentar l'agrupació de secretaries de jutjats de pau com a instrument d'utilització eficient de recursos humans i materials.

2.3. La justícia de proximitat

- 18** Impulsar la posada en marxa d'una justícia de proximitat –atesa per jutges en condicions garantides d'actuació independent– a les poblacions que reuneixin determinades condicions objectives, avaluant les seves conseqüències sobre l'activitat i el mapa judicial.
- 19** Avaluar els recursos necessaris per a la posada en marxa gradual de la justícia de

proximitat en matèria de personal, tecnologia, infraestructures i despesa corrent.

20 Iniciar la preparació de la normativa que hagi de desplegar les disposicions de caràcter orgànic en aquesta matèria, impulsant l'aplicació de procediments simplificats que redueixin els terminis de resolució, sense detriment de les garanties processals.

21 Estudiar la viabilitat de reconèixer l'experiència com a jutge de pau i tenir-la en compte, entre altres mèrits, en la selecció de jutges de proximitat.

2.4. La distribució territorial dels òrgans judicials

22 Assegurar que la Generalitat exerceixi un paper protagonista i gaudeixi d'opinió vinculant en la formulació dels projectes i proposicions de llei de modificació de la demarcació i planta judicials de Catalunya.

23 Revisar la demarcació i planta judicial, a partir d'un plantejament global que tingui en compte la futura organització territorial de Catalunya, contempli l'evolució de factors socioe-

conòmics i normatius i prevegi l'impacte del desplegament de la justícia de proximitat.

24

Establir com a criteris objectius per a la modificació de la planta i demarcació judicials i de l'estructura de la Fiscalia els factors següents: població empadronada i estacional, càrrega de treball real i potencial dels òrgans judicials, ajust amb les demarcacions i ubicacions de centres i altres serveis públics relacionats amb l'Administració de justícia, distàncies i temps de desplaçaments dels usuaris, organització territorial, organització eficient de l'Administració de justícia i recursos financers disponibles.

25

Establir mecanismes de consulta periòdica sobre la planificació de les demarcacions i planta judicial, amb participació de representants del Departament, judicatura, fiscalia, autoritats locals, policia, agents econòmics i socials del territori, col·legis professionals, associacions de secretaris i d'altres professionals implicats.

26

Estudiar la possibilitat de concentrar òrgans judicials per tal d'afavorir l'aprofitament de totes les potencialitats de la nova oficina judicial, la separació de jurisdiccions i l'estabilitat dels jutges.

27 Estudiar la viabilitat de desplaçar jutjats –de forma estacional, periòdica o puntual–, per atendre situacions específiques, socials o territorials, que no es puguin solucionar mitjançant accés telemàtic.

2.5. L'activitat jurisdiccional

28 Establir un sistema eficient d'informació sobre l'activitat dels òrgans judicials –a partir de les noves aplicacions informàtiques i en coordinació amb el Consell General del Poder Judicial– que informi en temps real sobre litigiositat, càrrega de treball, resolucions judicials adoptades, durada dels procediments, dilació, execucions, etc.

29 Oferir als òrgans judicials, per part del Departament i dels seus serveis territorials, instruments d'autoavaluació i de suport a la gestió que permetin identificar àrees de millora, a partir de la informació anteriorment esmentada.

30 Impulsar mesures per limitar la litigiositat abusiva o ineficient, entre elles:
— Fomentar fórmules de resolució alternativa de conflictes per reduir el nombre d'assumptes judicials.

- Disminuir la litigació temerària comptant amb la col·laboració de jutges i advocats i revisant, si cal, la legislació rellevant.
- Promoure la revisió de la política de taxes judicials, avaluant la conveniència de la seva extensió a una tipologia més àmplia de situacions.

2.6. La nova definició de l'oficina judicial

31 Basar l'organització de l'oficina judicial en la distinció entre les activitats jurisdiccionals, les activitats processals i les activitats administratives*.

32 Definir els caps de les unitats administratives com a figura gerencial responsable de millorar l'eficiència en l'assignació i en l'ús dels recursos humans, tecnològics i materials. La provisió d'aquests nous llocs ha d'estar oberta a personal de totes les administracions.

* L'aprovació d'aquesta recomanació no prejutja la distribució d'atribucions i funcions entre el personal de l'oficina judicial.

33 Posar en marxa experiències pilot d'oficina judicial i valorar els resultats obtinguts, escoltant tots els col·lectius implicats.

3. LA DOTACIÓ PERSONAL DELS ÒRGANS JUDICIALS

3.1. La judicatura i la fiscalia

34 Fixar plurianualment amb els organismes competents –Consell General del Poder Judicial, Ministeri de Justícia i Departament de Justícia– els criteris objectius per establir les dotacions de personal judicial i de fiscalia: evolució de l'activitat judicial, de la població i de l'activitat econòmica, entre d'altres. Acordar, així mateix, els terminis per a la seva efectiva posada en marxa.

35 Impulsar mesures per disminuir les places vacants i la mobilitat excessiva, entre d'altres:

- Reformar la regulació actual per evitar que els jutjats unipersonals es quedin vacants de titular.
- Reformar la normativa vigent per augmentar el període de *congelació* de jutges i fiscals.

- Estimular la permanència i l'arrelament dels professionals en un mateix òrgan judicial, amb incentius positius (ascens, retribució...), a partir d'un estudi de les motivacions professionals.
- Estudiar la problemàtica específica d'aquelles demarcacions territorials i jurisdiccions on es produeix un excés de vacants i preparar actuacions singulars d'incentivació.

36

Possibilitar la disponibilitat de jutges i fiscals de carrera per cobrir vacants i llocs de reforç, mitjançant la convocatòria d'un nombre de places superior a la d'òrgans vacants i la creació d'un destí específic amb aquesta finalitat. Transitòriament, mentre sigui necessària l'existència de jutges substituïts, millorar la seva preparació mitjançant un programa de selecció i formació adequat.

37

Fomentar la incorporació de jutges i fiscals susceptibles de desenvolupar la seva carrera professional a Catalunya mitjançant:

- Campanyes de difusió a les universitats.
- Programes específics de formació d'opositors, amb la col·laboració de les universitats.
- Fórmules de suport econòmic als opositors.

- Impuls del quart torn d'accés a la carrera judicial.
- Gestió territorialitzada dels processos de selecció de personal judicial, garantint el compliment de les disposicions de la Llei orgànica del poder judicial.

38

Millorar l'actual regulació de la carrera professional dels jutges i fiscals pel que fa als sistemes de selecció, formació, promoció i incentivació, per adaptar-los a les condicions exigides per les necessitats del servei, examinant les alternatives disponibles d'acord amb l'experiència d'altres països.

3.2. La secretaria i el personal de suport

3.2.1. En general

39

Promoure una reforma de la Llei orgànica del poder judicial que permeti que el règim del personal de suport a l'acció judicial i a la fiscalia passi a ser competència de les comunitats autònomes, a fi d'assegurar una gestió integrada i efectiva dels recursos humans de l'oficina judicial.

40 Dissenyar una estructura de cossos més simple, adequada a la nova oficina judicial, a partir d'una anàlisi de la distribució real de les funcions entre els professionals que treballen a les oficines judicials.

41 Reduir l'interinatge crònic del personal, reclamant al Ministeri la convocatòria periòdica i regular dels corresponents concursos, mentre no sigui efectiva una gestió directa d'aquest personal per part de la Generalitat.

42 Dissenyar un nou model de carrera professional i retributiva que no obligui a la mobilitat i que tinguin en compte l'activitat desenvolupada, l'aprenentatge adquirit i la participació en projectes pilot i iniciatives de millora.

43 Impulsar sistemes d'avaluació dels empleats, a través d'experiències pilot i d'acord amb els empleats implicats, que permetin el desenvolupament professional i la millora del rendiment.

44 Promoure l'homologació de les condicions bàsiques de treball del personal al servei de l'Administració de justícia i del personal de l'Administració de la Generalitat per avançar cap a la seva equiparació.

45 Combatre l'absentisme injustificat i reduir l'incompliment horari, revisant els sistemes de control i d'incentius i definint les responsabilitats dels gestors del personal.

46 Explorar la viabilitat d'aplicar la jornada a temps parcial a certs llocs de treball de l'Administració de justícia, així com fórmules de teletreball per a llocs específics.

47 Establir criteris objectius i terminis per a la cobertura de vacants de secretaris i de personal de suport, garantint la transparència i l'observança dels principis constitucionals en la selecció de les persones per ocupar aquests llocs.

3.2.2. Els secretaris

48 Fixar plurianualment els criteris per establir les dotacions de secretaris judicials.

49 Avaluar els resultats del torn d'accés a secretaris dels funcionaris del cos de gestió per donar-li nou impuls, amb les reformes que siguin necessàries.

50 Establir processos de selecció de secretaris entre llicenciats en dret amb experiència

professional consolidada, com ara advocats, procuradors, secretaris locals, etc., inspirats en el quart torn d'accés a la carrera judicial.

- 51** Constituir una borsa de secretaris judicials substituïts que valori, entre altres mèrits, el temps treballat com a secretari i primi la provisió temporal de les vacants per personal del cos de gestió processal i administrativa llicenciat en dret.

3.2.3. El personal de suport i auxili judicial

- 52** Establir la màxima polivalència dels llocs de treball, amb una relació de llocs de treball sense rigideses, que faciliti una distribució àgil de les dotacions de personal segons les necessitats de cada oficina.

- 53** Assignar el personal a centres de destinació constituïts per partits judicials o agrupacions de partits judicials i distribuir-lo en funció de les necessitats conjunturals de cada òrgan.

- 54** Augmentar progressivament la despesa en formació de personal fins a arribar al 2% de la seva massa salarial en el termini de cinc anys.

55 Reordenar la jornada laboral i estendre els horaris de prestació del servei per ajustar-los a les necessitats dels usuaris, introduint, per exemple, horaris de tarda en determinats serveis.

56 Posar en marxa actuacions que fomentin la participació dels empleats en processos de millora: programes d'iniciatives i suggeriments per a la millora del servei i constitució de grups de millora de la qualitat.

3.3. Metges forenses i altres professionals

57 Continuar la millora dels serveis de medicina legal i forense prestats per l'Institut de Medicina Legal de Catalunya, mitjançant la formació dels seus professionals i la dotació d'equipaments tècnics, optimitzant els seus nivells científics i assegurant la competència plena de la Generalitat sobre aquestes matèries.

58 Millorar els sistemes de designació de pèrits i altres experts externs, garantint la publicitat i transparència dels processos selectius i de les retribucions, agilitar els circuits administratius i els pagaments i avaluar regularment les seves prestacions, per tal de mantenir uns nivells de qualitat adequats.

4. INFRAESTRUCTURA TECNOLÒGICA I EDIFICIS

4.1. Tecnologies

59 Integrar les tecnologies de la informació i la comunicació en els processos de revisió i millora del servei públic de l'Administració de justícia, i no solament com a peça auxiliar de l'organització.

60 Implicar els professionals en els processos d'incorporació de les tecnologies de la informació i la comunicació, consultant-los prèviament i oferint-los informació, capacitació, adaptabilitat, incentius i suport.

61 Prioritzar la inversió en aplicacions informàtiques que contribueixin a:

- Posar en marxa la nova oficina judicial;
- Millorar l'accessibilitat, el servei i l'atenció als usuaris;
- Fer el seguiment en temps real de l'activitat dels òrgans de l'Administració de justícia;
- Millorar l'eficiència en l'ús dels recursos;

tot això, garantint el respecte al dret a la intimitat, a la Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal i a les lleis processals.

- 62** Impulsar les reformes normatives necessàries per garantir el ple aprofitament de les oportunitats tecnològiques en l'àmbit de l'Administració de justícia.
- 63** Adoptar –al més aviat possible– un sistema electrònic de tramitació que redueixi temps i costos de gestió i millori la transparència de cara als usuaris.
- 64** Incorporar les tecnologies de la informació en les activitats de formació i de suport a jutges, fiscals i secretaris, especialment pel que fa a professionals de primera destinació, substituïts i òrgans judicials aïllats.
- 65** Establir mecanismes d'avaluació periòdica dels resultats realment obtinguts de totes les iniciatives desenvolupades en matèria de tecnologies de la informació i la comunicació.
- 66** Establir estàndards de qualitat del Centre d'Atenció a l'Usuari i donar a conèixer periòdicament les incidències registrades i els nivells de compliment.
- 67** Assegurar la interoperativitat de les tecnologies de la informació i la comunicació apli-

cares a l'Administració de justícia, de manera que els diferents sistemes o programes de les diverses administracions implicades no suposin un entrebanc per a l'intercanvi d'informació.

- 68** Garantir que en el termini màxim de dos anys totes les sales de vistes disposin de mitjans de gravació.

4.2. Edificis

- 69** Executar el Pla d'inversions en edificis judicials, que ha de substituir les instal·lacions inadequades o disperses en els partits judicials de tot Catalunya.

- 70** Adaptar els serveis tècnics del Departament a les exigències del programa de manteniment i revisió periòdica de les instal·lacions físiques al servei de l'Administració de justícia, desconcentrant la seva gestió en els serveis territorials per a una millor eficàcia i eficiència.

- 71** Definir estàndards d'habitabilitat, prevenció de riscos laborals, confort i seguretat en totes les instal·lacions; establir terminis per

a la seva adaptació a aquests estàndards i publicar anualment indicadors de mesura de l'acompliment.

72

Elaborar un pla i dissenyar els protocols d'actuació oportuns per resoldre les situacions de precarietat que afecten alguns arxius i magatzems de peces de convicció i d'altres objectes intervinguts.

5. LA GARANTIA DELS DRETS DELS USUARIS: LA JUSTÍCIA GRATUÏTA, ELS DRETS LINGÜÍSTICS I LA INFORMACIÓ ALS CIUTADANS

5.1. El dret a la justícia gratuïta

73

Millorar els mecanismes d'informació als ciutadans sobre el dret a l'assistència jurídica gratuïta i els requisits i les condicions de la seva prestació.

74

Revisar les condicions legals i econòmiques que donen dret a l'assistència jurídica gratuïta, atenent la diversitat de jurisdiccions i d'actuacions; estudiar la possibilitat de for-

mules mixtes de contribució parcial del beneficiari al cost de l'assistència i, si cal, instar la modificació de la normativa reguladora.

75

Analitzar, en el termini de sis mesos, la viabilitat de fórmules alternatives a l'organització actual de la gestió del servei amb vista a obtenir el màxim rendiment dels recursos públics que se li apliquen, en benefici dels usuaris i dels professionals, tot respectant la independència efectiva d'actuació dels advocats.

76

Promoure la col·laboració institucional entre representants del poder judicial, de la Fiscalia, de la Generalitat i dels lletrats i procuradors per disminuir les disfuncions que incrementen el cost de la prestació.

77

Implantar les aplicacions informàtiques necessàries per gestionar de forma eficient la prestació del servei, subministrant informació permanent i actualitzada sobre totes les fases del procés que afecta aquesta prestació, des de la sol·licitud fins a la liquidació de les compensacions degudes als professionals.

78

Establir mecanismes de supervisió i control de la qualitat del servei que permetin una

reacció ràpida en el cas de deficiències i disfuncions.

79

Desplegar més àmpliament la xarxa territorial i informàtica de punts d'accés a l'assistència jurídica gratuïta per facilitar-ne l'accessibilitat tots els ciutadans que hi tinguin dret.

5.2. Els drets lingüístics

80

Establir les reformes normatives i les mesures de suport adequades que promoguin el coneixement suficient de les llengües cooficials per part de tots els professionals que presten els seus serveis a l'Administració de justícia.

81

Adoptar les mesures legals i organitzatives per tal que cap dels professionals de l'Administració de justícia que estan obligats a mantenir relació directa amb els usuaris pugui al·legar desconeixement d'alguna de les llengües cooficials.

82

Promoure la modificació de l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial per garantir que siguin els ciutadans implicats els qui

triïn la llengua o llengües en què es desenvoluparà el procediment.

83

Facilitar els instruments de traducció i interpretació necessaris per assistir als estrangers que no coneixen les llengües cooficials.

5.3. El dret a la informació sobre l'activitat judicial

84

Divulgar la Carta de drets dels ciutadans davant la justícia, aplicar les mesures necessàries per garantir-ne el compliment per part de tots els operadors jurídics i fer públic, anualment, un informe sobre els progressos registrats.

85

Establir instruments d'informació directa i efectiva al públic per la via de l'atenció personal en tots els edificis judicials i per via telefònica o telemàtica, garantint l'observança de la normativa aplicable.

86

A través d'aquests instruments, proporcionar als ciutadans l'accés a tota la informació sobre l'activitat dels òrgans judicials que autoritzi la normativa aplicable.

- 87** Establir i fer públics els terminis màxims derivats de la legislació vigent i els terminis mitjans de resolució de cada tipus d'assumpte judicial.
- 88** Posar en marxa un programa de capacitació i suport al personal que desenvolupa tasques d'atenció als ciutadans, amb cursos, protocols i manuals.
- 89** Donar suport als professionals de l'Administració de justícia per estendre l'ús d'un llenguatge oral i escrit que sigui clar i entenedor per a la ciutadania; revisar periòdicament la intel·ligibilitat de formularis, models i textos més comuns que s'adrecen als ciutadans.
- 90** Acordar amb els col·legis professionals de periodistes i amb els mitjans de comunicació la formació necessària dels seus professionals perquè tinguin una informació adequada de l'Administració de justícia i puguin transmetre'n als ciutadans una visió més acurada.
- 91** Publicar un informe anual sobre les queixes i suggeriments formulats pels usuaris de l'Administració de justícia, tant de forma directa com a través del Síndic de Greuges,

recollint també les mesures adoptades per resoldre els problemes identificats.

92 Fer el seguiment periòdic de l'evolució de l'opinió dels ciutadans i dels usuaris sobre l'Administració de justícia, amb un baròmetre bianual encarregat al Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat, per aplicar actuacions de millora segons els resultats.

93 Donar a conèixer, a través del sistema educatiu, la importància i la realitat del dret i de l'Administració de justícia.

6. LA COL·LABORACIÓ INTERINSTITUCIONAL PER A LA MILLORA DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

94 Impulsar la reforma estatutària i legislativa que desconcentri territorialment l'exercici de les funcions del Consell General del Poder Judicial, instituint un Consell Territorial de la Justícia amb intervenció del Parlament de Catalunya en la seva designació.

95 Promoure la reforma estatutària, legislativa i reglamentària que converteixi efectiva-

ment la Generalitat en gestora del suport personal i material al poder judicial, assumint totes les atribucions que corresponen a l'Executiu en aquesta matèria.

96 Constituir un comitè assessor del Consell de Justícia amb experts en gestió pública, recursos humans, organització i qualitat, juntament amb representants d'organitzacions públiques i privades reconegudes pels seus nivells d'excel·lència. Sotmetre a la consideració del comitè assessor la prioritització d'aquestes recomanacions, a partir del seu cost econòmic, viabilitat temporal i impacte.

97 Establir la compareixença parlamentària anual de la presidència del Tribunal Superior, de la Fiscalia en cap i del titular del Departament de Justícia per aportar les seves respectives memòries i debatre-les amb els representants parlamentaris.

98 Encomanar al Consell de Justícia de Catalunya la presentació d'un informe bianual sobre l'estat de l'Administració de justícia (activitat judicial, eficiència, grau de confiança en la justícia, etc.) i una avaluació del grau d'execució de les recomanacions aprovades en aquest Llibre verd de l'Administració de justícia.

99 Impulsar la transformació de la Conferència Sectorial de comunitats autònomes en matèria de justícia en un òrgan efectiu de coordinació i debat sobre les propostes legals i d'aplicació executiva destinades a la millora del servei públic de la justícia.

100 Assumir, per part de tots els sectors implicats en l'Administració de justícia, un compromís de lleialtat institucional per la transparència de la seva actuació i per la conscienciació ciutadana de l'alt valor de la justícia i del servei públic que proporciona.

101 Promoure l'adequat reconeixement dels representants del poder judicial i de la Fiscalia en les normes de representació i protocol, de conformitat amb l'alta funció que representen.

102 Proposar al Consell General del Poder Judicial la dotació d'un gabinet tècnic de suport al Tribunal Superior de Justícia.

Annexos

1. EL PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL LLIBRE VERD DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

L'elaboració del Llibre verd de l'Administració de justícia a Catalunya va néixer com una iniciativa del Govern, que el Consell de Justícia de Catalunya va fer seva en la sessió de 12 de juliol de 2004.

En compliment d'aquest compromís, al llarg del primer semestre de l'any 2005 es van elaborar els documents de treball del Llibre verd. En la sessió del Consell de Justícia celebrada el 14 de juliol de 2005 es van presentar i distribuir aquests documents de treball. Són setze documents que analitzen, tema per tema, l'estat de l'Administració de justícia i avancen possibles línies de millora. Es pot accedir a aquests documents al web del Departament i a la intranet que dona servei a l'Administració de justícia.

A continuació, es va obrir un període, fins al 30 de setembre de 2005, per a la presentació d'aportacions per part dels membres del Consell de Justícia. A partir d'aquí es va iniciar l'elaboració, sota l'impuls de la Comissió Permanent, d'un esborrany de

recomanacions, sintetitzant línies d'acció per a la millora del servei públic de la justícia.

En el marc d'aquest procés, el 9 de novembre de 2005 es va celebrar una jornada de debat per obrir a la societat la discussió sobre l'Administració de justícia. En aquesta jornada van participar empresaris, sindicats, alcaldes, consumidors i entitats socials, al costat de jutges, fiscals, secretaris i operadors jurídics i professionals relacionats amb la justícia. Els debats van permetre enriquir l'esborrany de recomanacions.

La Comissió Permanent va anar incorporant nombroses millores en el text, derivades de les esmenes i observacions formulades pels membres del Consell i el resultat va ser un document final amb 102 recomanacions, de les quals 96 van ser aprovades per unanimitat per la Comissió Permanent i 6 per majoria. Aquest document es va presentar al Ple del Consell de Justícia del dia 25 de gener de 2006 per al seu debat i votació.

Al llarg de tot el procés d'elaboració del Llibre verd, la Comissió Permanent ha fet un important esforç, que ha motivat un total d'onze

reunions durant el període de 14 mesos que ha durat tot el procés. La Comissió Permanent del Consell de la Justícia, presidida per Josep M. Vallès, ha estat integrada per les persones següents: M. Eugènia Alegret, Ricard Borràs*, Núria Clèries, Montserrat Comas, José M. Mena, Ana M. Moleres, Francesca Puigpelat, Joan Turró i Xavier Sisternas, que ha actuat com a secretari.

2. EL CONSELL DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA

En virtut del Decret 119/2002, de 16 d'abril, es va crear el Consell de Justícia de Catalunya com a fòrum d'anàlisi, reflexió, debat, participació i formulació de propostes d'actuació en matèries relacionades amb l'Administració de justícia a Catalunya. Mitjançant el Decret 370/2004, de 7 de setembre, de segona modificació, es va crear la seva comissió permanent, amb la voluntat de donar major dinamisme i capacitat d'actuació al Consell.

* En l'inici dels treballs va formar part el Sr. Manuel Hernández, anterior president del Consell de Col·legis d'Advocats.

Membres del Consell de Justícia de Catalunya

D'acord amb el seu decret regulador, el Consell de Justícia de Catalunya està presidit pel president de la Generalitat de Catalunya, i la persona titular del Departament de Justícia n'exerceix la vicepresidència. A continuació es detalla la procedència dels vocals que el componen.

a) Procedents d'òrgans institucionals de Catalunya:

- El president de la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana del Parlament de Catalunya.
- Un conseller del Consell Consultiu.

b) Procedents del poder judicial, podran formar-ne part:

- Tres vocals del Consell General del Poder Judicial.
- El president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- Els quatre presidents de les audiències provincials.
- Dos jutges o magistrats titulars o que pertanyin a òrgans governatius de l'Administració de justícia.

c) Procedents de l'Administració de justícia, podran formar-ne part:

- El fiscal en cap del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- Els tres fiscals en cap de les audiències provincials.
- El director de l'Institut de Medicina Legal de Catalunya.
- La persona titular de la Secretaria de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

d) Un representant del Ministeri de Justícia.

e) Procedents de l'Administració de la Generalitat de Catalunya:

- La persona titular de la Secretaria General del Departament de Justícia.
- La persona titular de la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil.
- La persona titular de la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia.
- Dos vocals designats entre el personal directiu del Departament de Justícia.

f) Procedents de l'Administració local:

- Un representant de la Federació de Municipis de Catalunya i un representant de

l'Associació Catalana de Municipis i Comarques.

g) Procedents de corporacions de dret públic relacionades amb l'Administració de justícia:

- El president i un membre del Consell dels Col·legis d'Advocats de Catalunya.
- El president del Consell dels Col·legis de Procuradors dels Tribunals de Catalunya.
- El degà autonòmic dels registradors de la propietat i mercantils de Catalunya.
- El degà-president del Col·legi de Notaris de Catalunya.
- El president del Col·legi de Graduats Socials de Catalunya.
- El president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.
- Un degà en representació de les facultats de dret de Catalunya.

h) En representació d'organitzacions i associacions representatives d'interessos relacionats amb l'àmbit de l'Administració de justícia:

- Un representant per cadascuna de les associacions de jutges i magistrats.
- Un representant per cadascuna de les associacions de fiscals.
- Un representant per les associacions de jutges de pau.

- Un representant per les associacions de secretaris judicials.
 - Un representant per les associacions de metges forenses.
 - Un representant per les associacions de perits judicials i forenses.
 - Un representant sindical.
- i) Tres experts escollits entre persones de competència i prestigi reconeguts en l'àmbit de l'Administració de justícia.

El Consell de Justícia està integrat actualment per 49 membres. Durant el període 2004-2006, en què s'ha gestat i elaborat el Llibre verd, han participat en les seves sessions les persones que es relacionen a continuació:

JORDI AGUSTÍ JULIÀ
M. EUGÈNIA ALEGRET I BURGUÉS
M. ANTÒNIA AMIGÓ DE PALAU
PEDRO ARICHE AXPE
JOSEP ARIMANY I MANSO
JOSÉ LUIS BARRERA COGOLLOS
JESÚS BARRIENTOS PACHO
ALBERT BATLLE I BASTARDAS

JOSÉ FÉLIX BELLOCH JULVE
PILAR BLANCO-MORALES
RICARD BORRÀS I IGLESIAS
JOAQUIM BORRELL I MESTRE
GREGORIO M. CALLEJO HERNANZ
VICENÇ CARDELLACH I MARZÀ
ANTONIO CARRIL PAN
JOSEP M. CASADEVALL BARNEDA
LÍDIA CASTELL VALLDOSERA
MOHAMMED CHAIB AKDIM
NÚRIA CLÉRIES I NERÍN
MIGUEL COLLADO NUÑO
MONTSERRAT COMAS D'ÀRGEMIR I CENDRA
JOSÉ CONESA BALLESTEROS
NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ
DULCE DOVAL SANCHO
ANDREU ENFEDAQUE MARCO
ROBERT FOLLIA I CAMPS
SÍLVIA GIMÉNEZ-SALINAS I COLOMER
JULIO GIRÁLDEZ BLANCO
JOSEP D. GUÀRDIA I CANELA
MANUEL HERNÁNDEZ I MARTÍN
RAFAEL IZAGUIRRE PAVOLLETA
CARLOS JIMÉNEZ VILLAREJO
LLUÍS JOU MIRAVENT
FERNANDO LACABA I SÁNCHEZ
SEBASTIÁN LASTRA LIENDO
ENRIQUE LÓPEZ LÓPEZ
JOSEP ALFONS LÓPEZ TENA

JOSEP M. MACIAS CASTAÑO
PASQUAL MARAGALL I MIRA
GABRIEL MARTÍ AMENGUAL
JOSÉ M. MENA ÁLVAREZ
ANA M. MOLERES I MURUZÁBAL
ADOLFO MORENO SANSANO
RAMON MULLERAT BALMAÑA
XAVIER MUÑOZ I PUIGRÒS
RAÚL NAVARRO GÓMEZ
VICENTE NAVARRO PÉREZ
JORDI OBACH MARTÍNEZ
RAFAEL ORELLANA DE CASTRO
JUAN CARLOS PADÍN GUY
JOSEP M. PARRA LLONCH
FRANCISCO JAVIER PÉREZ RUIZ
FRANCESCA PUIGPELAT I MARTÍ
ASSUMPCIÓ RIBA I LLORET
MARTÍN RODRÍGUEZ SOL
MARIA SANAHUJA I BUENAVENTURA
SERGIO FRANCISCO SILVA RIVERO
XAVIER SOLÀ I CABANES
CONCEPCIÓN SOTORRA CAMPODARVE
FRANCESC XAVIER TEN I FIGUERES
JOAQUÍN TORNOS I MAS
JOAN TURRÓ I VICENS
JOSEP M. VALLÈS CASADEVALL
JOSEP VALLS I GOMBAU
MARTA VALLS I TEIXIDÓ
GUILLEM VIDAL I ANDREU

FRANCISCO DE BORJA VILLENA CORTÉS
JOAN XIRAU I SERRA

Han exercit la secretaria del Consell de
Justícia:

FRANCESC XAVIER FABREGAT VERA
XAVIER SISTERNAS SURÍS

3. DOCUMENTS DE TREBALL DEL LLIBRE VERD

A continuació es relacionen els títols dels setze documents de treball, que contenen dades i diagnòstics aprofundits en cada àmbit i que han estat la base principal per a l'elaboració de les recomanacions finals.

1. La despesa pública en justícia.
2. Els costos de l'Administració de justícia
3. La distribució de competències en l'Administració de justícia.
4. Els jutges, secretaris i fiscals.
5. El personal al servei de l'Administració de justícia.
6. El mapa judicial.
7. La nova oficina judicial.
8. Els edificis judicials.
9. Les tecnologies de la informació i les comunicacions.
10. L'activitat dels òrgans judicials.
11. La justícia de pau.
12. La justícia de proximitat.

13. La justícia gratuïta.
14. El català a la justícia.
15. L'atenció als usuaris.
16. La satisfacció dels ciutadans.

Aquests documents han estat editats en un volum, que es va distribuir a institucions i persones relacionades amb la justícia. Els documents i les aportacions rebudes estan a l'abast de tothom al web del Departament de Justícia i a la intranet que dona servei a l'Administració de justícia:

**[http://www.gencat.net/justicia/
llibreverd/index.htm](http://www.gencat.net/justicia/llibreverd/index.htm)**

ISBN 84-393-6788-0

9 788439 367888